

Ett forskningsprogram med akademi,
näringsliv, offentlig sektor och
organisationer i samverkan

Årsrapport
2018

Styrelseordföranden har ordet

Öka kunskapen, stimulera nya affärsmodeller och samverka

Konsumtion inkluderar allt från maten och mobiltelefonen, till semesterresan, morgonpendlingen och heminredningen. Konsumenter är vi i princip dygnet runt. Allt detta ger upphov till utsläpp och miljöpåverkan. Men påverkan kan skilja sig åt beroende på vilken råvara och vilken energi som används, med vilken typ av transport och hur långt produkten färdas, samt vilket avfall som uppkommer och om produkten kan återanvändas eller återvinnas när den tjänat ut. Allt har betydelse för hur stor konsumtionens utsläpp av växthusgaser blir. Och vi kan inte bara räkna med utsläppen som sker i Sverige, som så ofta görs, utan vi måste räkna med alla utsläpp i produktens eller tjänstens hela värdekedja, dvs även utsläppen som sker i andra länder.

I och med att Agenda 2030 och de 17 Globala målen beslutades av världens länder 2015 så har medvetenheten ökat om konsumtionens utsläpp. Här finns mål 12 som handlar om Hållbara konsumtions- och produktionsmönster, vilket bland annat innebär att gå mot cirkulär ekonomi med effektiv användning av naturresurser och minskad mängd avfall, ta hänsyn till ekosystemtjänster samt minska påverkan från farliga kemikalier.

Hur kan vi öka den vetenskapliga kunskapen om vad som är hållbar konsumtion? Hur kan vi skala upp de bra saker som görs redan i dag? Vilka styrmedel behövs? Det är några av de viktiga frågor programmet arbetar med och fokus ligger mer på lösningarna än på problemen.

För att Parisavtalet och mål 12 ska kunna nås måste de globala utsläppen minska, kanske ända ner till under ett ton per person/år på 30 års sikt. Detta är en utmaning som kräver kunskap, genomgripande förändringar och en omstrukturering av näringslivet. Det är innovativa företag som vågar pröva nya affärsmodeller och som ställer om från att använda jungfrulig råvara till återvunnen råvara som kommer vara vinnare. Som komplement till dessa "forerunners" behövs kloka styrmedel för att motivera ambitiösa satsningar i det breda näringslivet och som gör det "lätt att göra rätt", både för företag och konsumenter. Här har programmet en viktig roll att peka på möjligheterna.

Vi kan alla bidra till denna omställning. I forskningsprogrammet Mistra Sustainable Consumption samlas aktörer som med olika kompetenser och från olika sektorer ger sitt värdefulla bidrag till hur konsumtionen kan göras mer hållbar. De förändringar som behövs kräver att entreprenörskap och hållbar utveckling går hand i hand och att civilsamhälle, näringsliv, politik och offentlig sektor samverkar och utbyter kunskap och erfarenheter. Och det krävs handling. På så sätt når vi framgång, skapar nya möjligheter och klarar Parisavtalet och det Globala målet 12.

Annika Helker Lundström, styrelseordförande
Mistra Sustainable Consumption

Innehållsförteckning

Styrelseordföranden har ordet	1
Programledningens reflektion över det första året	6
Mistra Sustainable Consumption - från nisch till mainstream?	8
Illustration över programupplägg	9
Programmets samhällspartner	10
Styrelsen	11
1. Kartläggning av potentiellt hållbara konsumtionspraktiker	12
2. Analys av potentialer och konsekvenser av förändrande konsumtionspraktiker	14
3. Medborgar-konsumenter och civilsamhälle	15
4. Innovativa affärsmodeller	15
5. Styrmedel för hållbar konsumtion	16
6. Syntes och färdplaner	16
Jag vill hjälpa till att påverka världen till att bli en bättre plats med hållbar konsumtion	17
Doktorander i programmet	18
Två exempel på samarbete mellan forskare och samhällspartner	20
Exempel på hur vi har synts utåt	22
Internationella referensgruppen	24
Programkontor	25
Ekonomisk redovisning	26
Publikationer	
Publikationer	27
Presentationer på vetenskapliga konferenser	28
Mediamedverkan	28
Extern representation	30

Programledningens reflektion över det första året

Redan 2016 började några av forskarna i programmet spåna om idéer, inriktning och nödvändiga kompetenser för att söka medel i Mistras utlysning och därmed ta de första stapplande stegen mot ett forskningsprogram om hållbar konsumtion. Programmets namn var faktiskt redan då, i den allra första skissen – hållbar konsumtion från nisch till mainstream. Efter vårt första verksamhetsår har mycket kommit på plats. Vi är nu ett forskningskonsortium med 17 forskare och sex doktorander, ett tjugotal

samhällspartners från privat, offentlig och civilsamhällelig sektor och ett programkontor med en gemensam ambition: att utforska hur hållbar konsumtion kan gå från nisch till att bli mainstream.

Som stöd har vi också en programstyrelse och en internationell vetenskaplig referensgrupp. Att få allt detta på plats – avtal, doktorandstudieplaner, hemsida, kommunikationsstrategi, tid- och publiceringsplaner och former för samarbete, har

"så många perspektiv på hållbar konsumtion handlar om något helt annat än att köpa hållbara produkter, utan istället om att leva på andra sätt, där vi inte bara agerar som konsumenter utan också som medborgare och medskapare av produkter och tjänster."

Deltagarna i Mistra Sustainable Consumption samlade på KTH för första programträff i augusti 2017.

utgjort en anseelig del av det första årets arbete. Och trots att vi är så många partners, och utspridda över landet, så har vi hittat sätt att samverka både fysiskt och digitalt.

Utöver denna praktiska samarbetsgrund har vi också hunnit med en hel del forskning. Bland annat har vi arbetat med en kartläggning om vad som kan menas med hållbar konsumtion inom våra fokusområden mat, semestrande och heminredning. Vi har under året också utforskat hur olika grupper i samhället ser på hållbar konsumtion, framförallt för att fånga in perspektiv bortom våra egna. Något som slagit oss efter detta arbete är att hållbar konsumtion kan ses på så olika sätt beroende på vem du är och vilket sammanhang du befinner dig i, och att så många perspektiv på hållbar konsumtion handlar om något helt annat än att köpa hållbara produkter, utan istället om att leva på andra sätt, där vi inte bara agerar som konsumenter utan också som medborgare och medskapare av produkter och tjänster.

Vi har också varit aktiva vad gäller kommunikation. Tillsammans med våra partners har vi arbetat med olika former av kommunikation om hållbar konsumtion – såsom utställningen Human Nature på Världskulturmuseerna, samarrangemang av Nationell verkstad för hållbara livsstilar med Konsumentverket och Naturvårdsverket, seminarier i Almedalen, och vi har publicerat en gemensam debattartikel med flera partners.

Överlag kan vi notera att det finns ett stort samhälleligt intresse för hållbar konsumtion – från medborgare, näringsliv, politiken, civilsamhälle

och media. Under 2018, inte minst efter sommarens rekordvärme och skogsbränder, har det förts intensiva debatter i svenska medier om omställningsfrågor, livsstilsförändringar kontra systemförändringar med begrepp som flygskam, klimatångest och köpfrihet. Dessa samtal och debatter har vi också varit en del av.

Många aktörer i samhället upplever nu att det är bråttom med omställningen och att vi inte passivt kan invänta politiska beslut eller mer forskning utan att det handlar om att gå vidare utifrån den kunskap och de villkor som finns. I detta sammanhang kommer vår typ av transdisciplinära forskning väl till pass där det handlar om att gemensamt prova sig fram, testa och utforska nya lösningar, modifiera och göra konkreta färdplaner. Ett antal partnersamarbeten har redan börjat ta form medan andra inte påbörjats, något vi kommer arbeta vidare med under det kommande året.

Vår programplan bygger på att många är involverade i de olika arbetspaketen. På det sättet skapas en process, där alla som vill kan vara delaktiga, och utforma forskningsuppgifter och samarbeten tillsammans. Det är inte alltid det snabbaste sättet att arbeta, men ett arbetssätt som känns meningsfullt och som skapar en bra grund för fortsättningen av programmet. Nu ser vi fram emot att ta oss an de utmaningar vi står inför så att vår forskning kan bidra till omställningen mot hållbar konsumtion.

Karin Bradley & Åsa Svenfelt, programchefer, KTH

Mistra Sustainable Consumption - från nisch till mainstream?

Mistra Sustainable Consumption är ett forskningsprogram som syftar till att stimulera en övergång till mer hållbar konsumtion i Sverige såväl som internationellt genom att bidra med ökad kunskap om hur konsumtion som idag sker inom begränsade nischer kan skalas upp och bli del av mittfåran. Fokus är på områdena mat, semester och heminredning. Programmet kommer att utveckla färdplaner för hur näringsliv, politiker, beslutsfattare, civilsamhället och medborgare/konsumenter kan verka för att bidra till mer hållbar konsumtion. Programmet är indelat i sex olika arbetspaket som beskrivs på sidorna 12-16.

Det vetenskapliga bidraget är fördjupad kunskap om hur och under vilka förutsättningar hållbara konsumtionspraktiker kan skalas upp och omställningen accelereras. Programmet kommer att utforska tre typer av strategier som i tidigare forskning pekats ut som centrala för att möjliggöra hållbar konsumtion: a) att dela på varor och tjänster; b) att minska konsumtionsvolymen av varor och tjänster, samt c) övergång till mer resurseffektiva produkter och tjänster.

Resultaten levereras i form av vetenskapliga såväl som populärvetenskapliga publikationer, färdplaner, policy briefs och workshops för samskapande. Eftersom programmet är ett samarbete mellan akademi och samhällspartners kommer resultaten även innefatta verkliga experiment och förändringsprojekt som våra partners ansvarar för.

Visionen är att programmet bidragit avsevärt till att hållbara konsumtionspraktiker blivit allmänt utbredda i Sverige till år 2030. Denna omställning ska också ha bidragit till ökad livskvalitet och rättvisa.

Programmets mål är att

Utforska, prova och bidra till att möjliggöra lösningar och strategier för hållbara konsumtionspraktiker

Lära av, samarbeta med och bidra till internationell forskning och utveckling om hållbara konsumtionspraktiker

Delta i och initiera både virtuella och fysiska fora för dialog och utforskande av lösningar tillsammans med olika samhällsaktörer

Forskningspartners

LUNDS
UNIVERSITET

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

Karolinska
Institutet

Illustration över programupplägg

1. Kartlägger hur befintliga konsumtionsvanor inom mat, semester och heminredning kan vara hållbara.

MAT

SEMESTER

HEMINREDNING

2. Undersöker vad det skulle innebära om konsumtionsvanorna blir mer utbredda. Vad skulle det innebära för klimatet och användningen av naturresurser? Hur kan det påverka folkhälsan och våra liv?

MILJÖN

FOLKHÄLSA

Tar reda på vilken roll företag, medborgare och politiker har när det gäller att bidra till hållbar konsumtion. Hur förändrar vi vårt beteende? Hur får vi ihop politiska beslut med affärsmodeller och kundernas önskemål?

3. MEDBORGARE

4. FÖRETAG

5. POLITIKER

6. PLANER FÖR OMSTÄLLNING

Utvecklar planer för omställning tillsammans med företag, myndigheter och organisationer för vad som behöver göras, vem som ska göra det och när.

Programmets samhällspartner

I programmet deltar samhällspartner från näringsliv, offentlig sektor och civilsamhällets organisationer. Dessa är stora såväl som små företag som arbetar med mat, semesterande och/eller heminredning, och offentliga aktörer från nationell, regional och kommunal nivå samt nationella intresseorganisationer.

Styrelsen

Programmet har en extern styrelse som har det övergripande ansvaret för programmets inriktning, kvalitet och ekonomi. Styrelsen ska också verka för att forskningsresultaten kommuniceras och nyttiggörs.

Ordförande: **Annika Helker Lundström**. Tidigare utsedd av regeringen som nationell miljömålssamordnare för näringslivet. Även ordförande för IVL Svenska Miljöinstitutet och ordförande för Återvinningsindustrierna.

Jan Bertoft, generalsekreterare för Sveriges Konsumenter och styrelsemedlem i BEUC – The European Consumer Organisation, med medlemsorganisationer i 40 länder. Bertoft har arbetat länge med konsumentfrågor bland annat som pressekreterare på Konsumentverket och chefredaktör för konsumentmagasinet Råd & Rön.

Göran Finnveden är vice rektor för hållbar utveckling och professor i Miljöstrategisk analys på KTH. Finnveden har lång erfarenhet av att leda stora forskningsprogram och projekt inom området hållbarhet.

Maria Sandow, Maria Sandow är näringspolitisk expert på Svensk Handel och kanslichef för Svensk Handel Stil. Hon har arbetat på Svensk Handel under många år och där fokuserat på internationell handel, hållbarhetsfrågor och branscherna skor, mode och textilier.

Robert Höglund, initiativtagare och samordnare för Klimatmålsinitiativet, ett nätverk med 22 svenska aktörer som vill se ett miljömål för minskade klimatutsläpp från konsumtion. Höglund arbetar som kommunikationschef på svenska Oxfam.

Malin Lindgren. Programansvarig och kommunikationsansvarig på Mistra. Adjungerad till styrelsen som representant för Mistra.

1

Kartläggning av potentiellt hållbara konsumtionspraktiker

Ansvarig arbetspaket 1

Karin Bradley
Programchef,
Universitetslektor,
Institutionen för samhällsplanering och miljö, KTH, Stockholm

Avstampet för programmet utgörs av en bred kartläggning av sätt att konsumera som uppfattas som mer hållbara jämfört med mittfåran i Sverige idag. Genom workshops med alla forskare och partners, litteraturgenomgång samt en webbenkät som spridits i olika externa fora har ca 700 exempel på hållbar konsumtion inom områdena mat, semester och heminredning samlats in. Dessa exempel har sedan sorterats och slagits samman för att bli mer överskådliga och begripliga. Tre rapporter har tagits fram: *Att äta hållbart?*, *Att semestra hållbart?* och *Att inreda hållbart?* där tematiska kluster presenteras: sex inom hållbar matkonsumtion, fyra inom hållbart semestrande och sex inom hållbar heminredning. Dessa kluster innehåller i sin tur en rad konkreta exempel på potentiellt hållbara konsumtionspraktiker med länkar för vidare läsning.

Rapporterna handlar om *uppfattningar* om vad hållbar konsumtion kan vara, men gör inte anspråk på att bedöma effekterna av olika konsumtionspraktiker och säga vilket som är mer eller mindre hållbart. Hållbarhetsbedömningar av olika konsumtionspraktiker kommer att göras i nästa steg i programmet. På så vis utgör dessa tre rapporter samt databasen med alla exempel en grund för det fortsatta arbetet inom programmet. Målgruppen är på så vis främst deltagare i programmet samt personer som på andra sätt arbetar med eller intresserar sig för hållbar konsumtion.

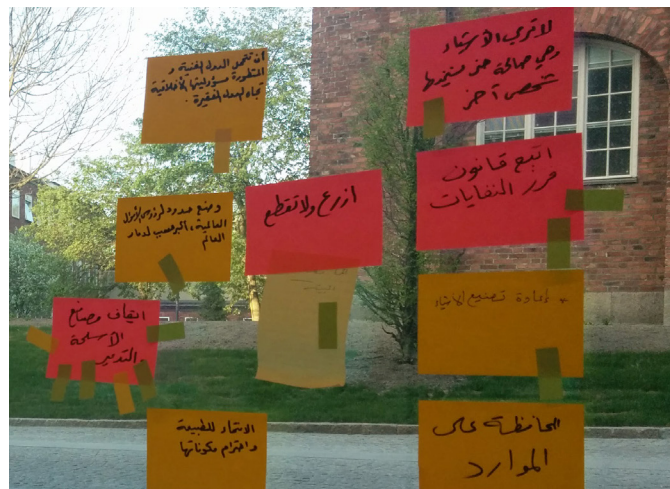
Medverkande forskare: David Andersson (GU), Erik André (Göteborgs stad), Noha Baraka Wadha (KTH), Karin Bradley (KTH), Miriam Börjesson Rivera (KTH), Annika Carlsson-Kanyama (KTH), Anna Elofsson (Chalmers), Anneli Kamb (Chalmers - KTH), Mikael Klintman (LU), Jörgen Larsson (Chalmers), Matthias Lehner (LU), Oksana Mont (LU), Jonas Nässén (Chalmers), Vishal Parekh (KTH), Ola Persson (KTH), Heather Schoonover (LU), Åsa Svenfelt (KTH), Maria Thorson (Chalmers).

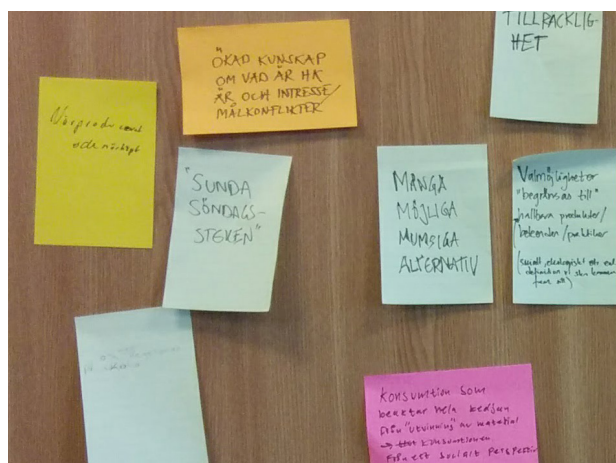
Arbetspaket 1 har också innefattat att utforska **visioner om hållbar konsumtion från olika samhällsgrupper**. Mistra Sustainable Consumption har träffat olika samhällsgrupper och ställt frågan: Vad är hållbar konsumtion och vad borde det vara? Svaret visar sig vara väldigt olika beroende på vad som läggs in i begreppet och vem du frågar. Om programmet ska kunna identifiera lösningar och förslag som blir relevanta och kan bidra till ett hållbarare samhälle för alla är det centralt för forskningen att få med flera perspektiv på detta. Under 2018 har därför arrangerats en serie gruppdiskussioner för att ta fram visioner för hållbar konsumtion.

Framtiden går att påverka och Mistra Sustainable Consumption har valt att använda visioner om ett hållbart samhälle för att både forma och möta framtiden. Det ger oss också möjligheter att skapa en annan berättelse om framtiden. Programmets tanke är att visionerna ska hjälpa oss att både tänka på framtiden och skapa diskussion kring hur samhället ser ut idag.

Hittills har fyra grupper fått diskutera vad som är viktigt när det gäller hållbar konsumtion. Gemensamt har de skapat visioner för oss alla att tänka vidare kring. En grupp bestod av personer från universitet, företag, myndigheter och kommuner som är aktiva inom forskningsprogrammet, en annan grupp bestod av pensionärer i glesbygd, den tredje bestod av nyanlända arabisktalande kvinnor i 30-årsåldern boende i Mälardalen och den fjärde bestod av medelålders höginkomsttagare boende i Stockholm.

De olika grupperna landade tydligt i olika visioner. De som är aktiva i forskningsprogrammet fokuserade t.ex. på att det ska finnas balans mellan arbete och fritid och att allt som går att köpa ska vara hållbart. De nyanlända kvinnornas vision kretsade kring fred, hälsa och kunskap om hållbar konsumtion samt att mycket kan vinnas om tillverkning och användning av vapen upphör. Visionen från pensionärer i glesbygd fokuserade på behovet av miljövänliga material och drivmedel. I Stockholm samlades en grupp höginkomsttagare som enades om att fokusera sin vision på globalt samarbete över gränserna, för både individ, företag och samhälle. Alla dessa visioner blir viktiga att ha med i diskussionen när vägar mot omställning planeras.

2

Analys av potentialer och konsekvenser av förändrande konsumtionspraktiker

Pågår 2019-2020

Ansvariga arbetspaket 2

Annika Carlsson
Kanyama

Docent, Avdelningen
för strategiska håll-
barhetsstudier, KTH,
Stockholm

Jonas Nässén

Docent, Institutionen
för rymd-, geo- och
miljövetenskap. Chal-
mers Tekniska hög-
skola. Göteborg

I det inledande arbetspaketet samlades uppfattningar om vad hållbar konsumtion är in. I detta nästa steg ska effekterna bedömas av olika sätt att konsumera för att kunna säga vilka sätt som är mer eller mindre hållbara. Det handlar dels om att identifiera vilka av de här exemplen som faktiskt är mindre belastande för klimat, mark och vattenförbrukning, folkhälsa, mm, men också att studera om dessa positiva effekter även följer med ifall att konsumtionsmönstret går från att vara lite udda till att bli mycket vanligt.

Ytterligare aspekter av de komplexa system som vår konsumtion utgör kommer t.ex. att vara att studera de så kallade "rekyleffekterna", dvs, vad konsumenterna gör med eventuellt frigjorda re-

surser. Ett exempel på dilemmat kan vara en familj som går över till vegansk mat och på så sätt lyckas minska sina matkostnader (och klimatavtryck), men använder de insparade pengarna till en semesterresa med flyg. Miljövinster med förändrade konsumtionsmönster kan därför vara betydligt lägre än förväntat.

Forskargruppen kommer även att arbeta med förändrade konsumtionsmönster ur ett nationalekonomiskt perspektiv.

Forskare i arbetspaketet samverkar också med Svalna för att få data om konsumenter. Svalna är en tjänst för den som vill få koll på sin klimatpåverkan och hjälp för att minska den. www.svalna.se

Medverkande forskare: David Andersson (Chalmers/GU), Annika Carlsson-Kanyama (KTH), Hanna Eggestrand (KTH), Liselotte Schäfer Elinder (KI), Anna Elofsson (Chalmers), Rob Hart (SLU), Raul Lopez Losada (KTH), Jonas Nässén (Chalmers), Åsa Svenfelt (KTH), Maria Thorson (Chalmers).

3

Medborgar-konsumenter och civilsamhälle

Pågår 2019-2020

Ansvarig arbetspaket 3

Mikael Klintman
Professor, Sociologiska institutionen, Lunds universitet, Lund

I denna fas analyseras medborgar- och konsumentrollen i förändringsarbetet mot hållbar konsumtion med utgångspunkt från arbetet i de tidigare arbetspaketen. Fokus ligger på hur olika strukturer kan stimulera processen från nisch till mainstream utifrån i första hand; 1) återförsäljares initiativ att medvetandegöra val i linje med cirkulär ekonomi; 2) användandet av ny informationsteknologi för att beräkna egna utsläpp från konsumtion; 3) lokala initiativ och kampanjer syftandes till dagliga aktiviteter för att minska utsläpp och ekologiska fotavtryck.

Den vetenskapliga frågeställningen fokuserar på möjligheter att skala upp mer hållbara konsumtionsmönster.

Medverkande forskare: David Andersson (Chalmers/GU), Erik André (Göteborgs stad), Karin Bradley (KTH), Annika Carlsson-Kanyama (KTH), Mikael Klintman (LU), Jörgen Larsson (Chalmers), Vishal Parekh (KTH), Ola Persson (KTH), Heather Schoonover (LU), Åsa Svenfelt (KTH), Maria Thorson (Chalmers).

4

Innovativa affärsmodeller

Pågår 2019-2020

Ansvariga arbetspaket 4

Oksana Mont
Professor, Internationella Miljöinstitutet, Lunds universitet, Lund

Matthias Lehner
PostDoc, Internationella Miljöinstitutet, Lunds universitet, Lund

Kan vi gå från nisch till mainstream? Ja, kanske det! Detta arbetspaket syftar till att identifiera och analysera våra affärsmodeller och hur de kan stötta eller försvåra våra möjligheter att agera mer hållbart. Finns det redan idag affärsmodeller som fungerar och som kan vidareutvecklas inom fler områden eller behöver vi ta fram nya för att stötta mer hållbara konsumtionsmönster?

Fokus på att identifiera barriärer och identifiera vägar att överkomma dem.

Medverkande forskare: Erik André (Göteborgs stad), Karin Bradley (KTH), Annika Carlsson-Kanyama (KTH), Anna Elofsson (Chalmers), Matthias Lehner (LU), Oksana Mont (LU), Vishal Parekh (KTH), Ola Persson (KTH), Heather Schoonover (LU), Åsa Svenfelt (KTH), Maria Thorson (Chalmers).

5

Styrmedel för hållbar konsumtion

Pågår 2019-2020

Ansvarig arbetspaket 5

Jörgen Larsson

Forskare, Institutionen för rymd-, geo- och miljövetenskap. Chalmers Tekniska högskola. Göteborg

Politiska styrmedel som premierar och stimulerar övergången till mer hållbar konsumtion identifieras och analyseras. Första uppgiften blir att identifiera möjlig lagstiftning och regelverk som kan användas i arbetet med ökad andel hållbar konsumtion. Därefter diskuteras hur dessa lagar och regler ska se ut för att bli accepterade av såväl beslutsfattare som allmänheten. Slutligen undersöks de ekonomiska aspekterna, särskilt med avseende på skatter, som ett förändrat konsumtionsmönster skulle kunna leda till.

Medverkande forskare: David Andersson (Chalmers/GU), Erik André (Göteborgs stad), Karin Bradley (KTH), Annika Carlsson-Kanyama (KTH), Anna Elofsson (Chalmers), Rob Hart (SLU), Jörgen Larsson (Chalmers), Simon Matti (LTH), Jonas Nässén (Chalmers), Vishal Parekh (KTH), Ola Persson (KTH), Heather Schoonover (LU), Åsa Svenfelt (KTH), Maria Thorson (Chalmers).

6

Syntes och färdplaner

Pågår 2020-2021

Ansvarig arbetspaket 6

Åsa Svenfelt

Programchef och Docent, Avdelningen för strategiska hållbarhetsstudier, KTH, Stockholm

Medverkande forskare: David Andersson (Chalmers/GU), Erik André (Göteborgs stad), Karin Bradley (KTH), Annika Carlsson-Kanyama (KTH), John Holmberg (Chalmers), Mikael Klintman (LU), Jörgen Larsson (Chalmers), Matthias Lehner (LU), Oksana Mont (LU), Jonas Nässén (Chalmers), Vishal Parekh (KTH), Ola Persson (KTH), Åsa Svenfelt (KTH).

I stort sett alla programmets forskare och partners medverkar i detta arbetspaket, som avslutar programperiod 1. Arbetspaketet syftar till att knyta samman den kunskap som tagits fram i arbetspaket 1-5 och baserat på den ta fram färdplaner mot hållbar konsumtion. Dvs för hur det ska gå till att förvandla våra mer hållbara, men idag endast i liten utsträckning använda, konsumtionsmönster till att omfatta betydligt fler i samhället. Färdplanerna ska innehålla förändringar som behöver ske, när de behöver ske och även identifiera vilka aktörer som kan genomföra detta. Tanken är att dessa färdplaner ska utgöra beslutsunderlag i processer inom t.ex. politik och näringsliv, för att möjliggöra hållbar konsumtion för alla.

Som förberedelse för det kommande arbetet med färdplaner genomfördes under 2018 en workshop med professor Ivana

Milojevic som bekantade oss forskare och samhällspartners i programmet med metoden Causal Layered Analysis (förkortad CLA) som används för att skapa och reflektera över alternativa framtider.

Jag vill hjälpa till att påverka världen till att bli en bättre plats med hållbar konsumtion

Under 2018 har Noha Baraka Wadha, som kom till Sverige som flykting från Syrien år 2014, varit en del av Mistra Sustainable Consumption. Noha är agronom och deltog först som praktikant inom programmet Mistra Sustainable Consumption genom akademikerprogrammet "Korta vägen". Efter det kunde hon med hjälp av medel från Mistra anställas ytterligare 9 månader.

”Jag tycker mycket om det här området och jag hoppas att kunna fortsätta med det i framtiden.

Noha har bland annat bidragit med en internrapport om matpraktiker som förekommer i Egypten, och som kan ha potential att vara miljömässigt hållbara, samt inlett en litteraturstudie av hållbarhetsbedömningar av olika dieter. Men den större delen av Nohas arbetstid har bestått av arbete med visioner för hållbar konsumtion som syftar till att utforska visioner och föreställningar om vad hållbar konsumtion kan vara bland olika grupper i samhället (se även s.13). Hennes medverkan i programmet möjliggjorde den workshop som hölls med nyanlända arabisktalande kvinnor och som Noha ansvarade för.

- Då hon kunde leda arbetet på arabiska kunde vi ha en fördjupad dialog med en grupp som vi annars inte skulle ha kunnat kommunicera med på samma sätt, och det har varit mycket värdefullt för projektet, säger Annika Carlsson Kanyama, en av Nohas handledare.

Noha:

- Jag har upplevt mitt jobb vid KTH i Mistra Sustainable Consumption program som en fantastisk tid. Allt som jag har lärt mig är bra och användbart. Nu har jag mer kunskap inom forskningsområdet och forskningsmetoder, särskilt inom hållbar konsumtion, dieter och miljöpåverkan. Jag känner nu att mitt språk är bättre på både svenska och engelska, säger Noha.

- Jag har vant mig vid mitt arbete och nu är det svårt för mig att byta till ett helt annat jobb än vad jag gör nu och jag tycker mycket om det här området och jag hoppas att kunna fortsätta med det i framtiden. Jag har lärt mig mycket om hur kan man hantera olika klimatproblem genom omställning av sin konsumtion och hoppas att jag kanske kan hjälpa lite att påverka världen till att bli en bättre plats med hållbar konsumtion.

Doktorander i programmet

Inom programmet finns sju doktorander som är anställda vid KTH, Chalmers, Lunds universitet respektive Göteborgs stad. Fem av dessa är nu helt finansierade av programmet medan Anna Elofsson, Chalmers, delvis har finansiering från andra projekt och Åsa Callmer, KTH, har finansiering från ett annat Mistra-program men deltar i Mistra Sustainable Consumptions programaktiviteter.

När vi tar fram affärsmodeller för att stötta särskilda beteenden för en mer hållbar konsumtion är det viktigt att förstå att människor kan utöva mer hållbara konsumtionsmönster av helt andra skäl än att de vill vara mer miljövänliga. Jag undersöker hur affärsmodeller kan attrahera olika typer av människor med olika typer av drivkrafter och fortfarande bidra till hållbar konsumtion.

Heather Schonoover
Doktorand, Internationella Miljöinstitutet,
Lunds universitet,
Lund

Ola Persson
Doktorand, Institutionen för samhällsplanering och miljö, KTH,
Stockholm

Utöver att konsumera mer miljövänligt behöver vi också minska mängden saker vi köper. Det är kontroversiellt att tala om, men är en mycket viktig pusselbit för att skapa en hållbar konsumtion. Jag studerar om civilsamhällets organisationer har arbetat med frågan om minskad konsumtionsvolym och i så fall hur.

Anna Elofsson
Doktorand, Institutionen för rymd-, geo- och miljövetenskap, Chalmers Tekniska högskola, Göteborg

Kan vi fortsätta flyga som idag? Kan nattåg vara ett attraktivt och genomförbart alternativ till flyg? Eller kan vi semestra på närmre håll? En angelägen fråga för många – både privat och i yrkeslivet. Jag forskar kring hur vår önskan om resande kan rymmas inom klimatmålen. Under året som gått har jag delvis varit tjänstledig för att arbeta som utredningssekreterare i statens utredning om biobränsle till flyget. Ett exempel på kunskapsöverföring mellan akademi och beslutsfattare.

Jag är både doktorand och utredare på Miljöförvaltningen i Göteborgs Stad. Det är intressant och utmanande att kombinera de rollerna. Intressant främst för att jag ser praktiken i kommunens verksamhet samtidigt som jag funderar över forskning om lokal policy för hållbar konsumtion. Det ger intressant insyn och forskningsuppslag. Men det är en utmaning att vara en praktiker och en forskare samtidigt, för mål och krav i de olika rollerna skiljer sig åt.

Erik André

Doktorand, Miljöförvaltningen, Göteborgs stad och Chalmers tekniska högskola, Göteborg

Istället för att göra sin forskarutbildning enbart på ett lärosäte kan man doktorera i samarbete med en utomstående aktör, som ett företag eller en kommun. Kommundoktorander är än så länge inte särskilt vanliga men i Mistra Sustainable Consumption finns Erik André som delar sin tid mellan Chalmers och Göteborgs stad. På det här sättet kan forskningen i programmet och aktiviteterna hos en samhällspartner på ett väldigt konkret sätt dra nytta av varandra och skapa synergieffekter.

Vi behöver nya perspektiv på vad som kan förändra folks beteenden, eftersom vi vet att information inte är tillräckligt. Jag undersöker hur civilsamhällets organisationers arbete skulle kunna utgöra en viktig faktor för att skapa mer hållbara konsumtionsmönster. Jag har valt att titta specifikt på frågan om mat.

Vishal Parekh

Doktorand, Avdelningen för strategiska hållbarhetsstudier, KTH, Stockholm

Maria Thorson

Doktorand, Institutionen för rymd-, geo- och miljövetenskap, Chalmers Tekniska högskola, Göteborg

Min förhoppning är att genom undersökningar av folks konsumtionsmönster kunna identifiera t.ex. om de som äter mer hållbart också reser eller inreder på ett mer hållbart sätt. I bästa fall kan vi koppla konsumtionsmönster till attityder och motivation eller liknande drivkrafter. Genom att bättre förstå hur allt hänger ihop kan vi kanske identifiera mer generella vägar mot mer hållbara livsstilar.

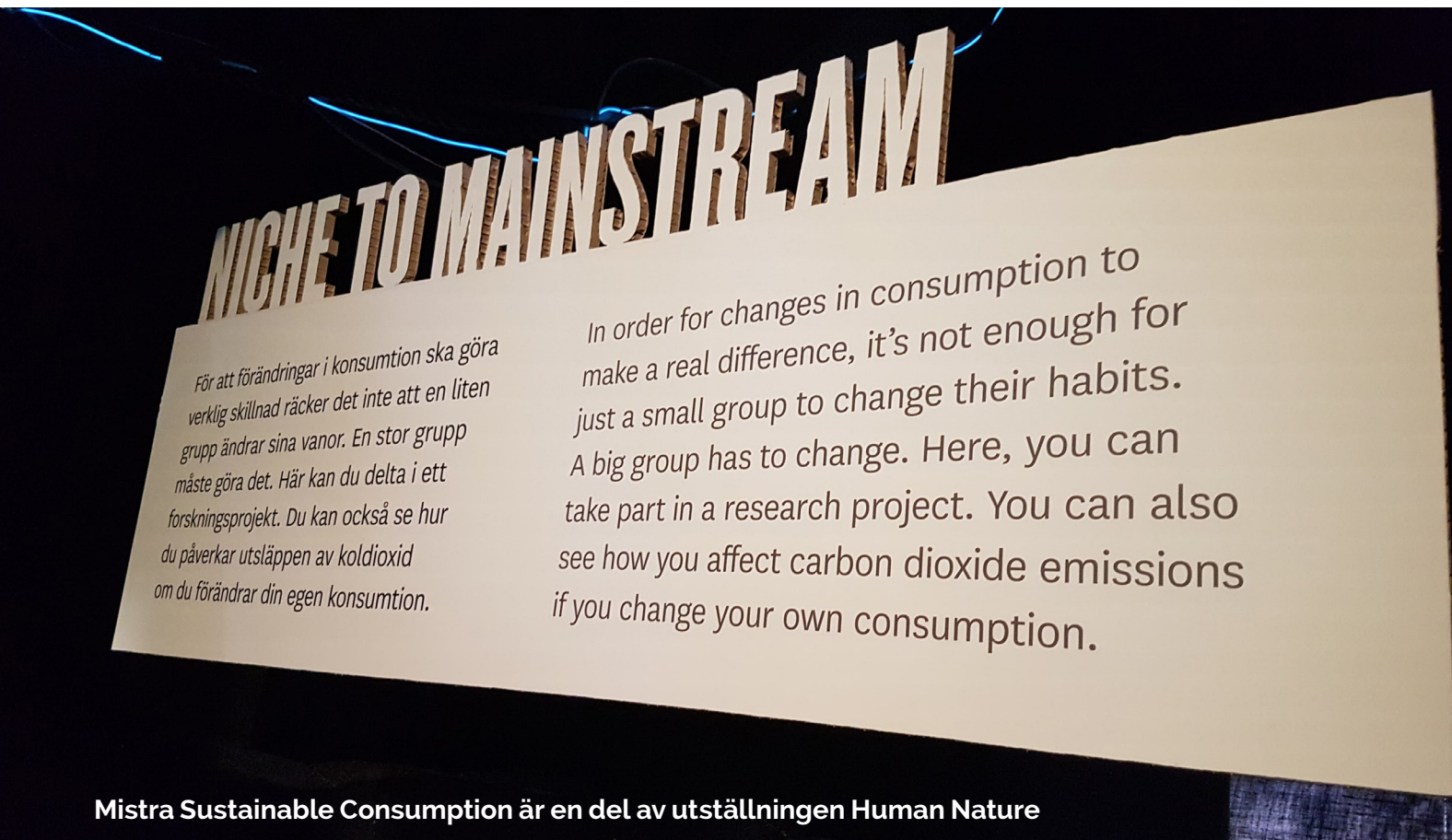
För att komma tillrätta med överkonsumtionen letar vi efter fler perspektiv och idéer som kan bidra till att ändra inställningen till materiell konsumtion. Vi behöver omvärdera vår uppfattning om vad det är vi egentligen behöver för ett gott liv och hur ett sådant liv kan se ut. Det "tillräckliga" behöver ses som något positivt. I min forskning tittar jag på olika individuella ingångar till minskad konsumtion och på hur politiska styrmedel kan underlätta för sådana konsumtionsmönster.

Åsa Callmer

Doktorand, Institutionen för samhällsplanering och miljö, KTH, Stockholm

Två exempel på samarbete mellan forskare och samhällspartner

Mistra Sustainable Consumption är en del av utställningen Human Nature

HUMAN NATURE - En utställning om vår konsumtion och planetens framtid, Världskulturmuseet Göteborg

I början av februari 2019 fylls Världskulturmuseet i Göteborg av både stora hot och starkt hopp. Med utgångspunkt från föremål ur samlingarna - och flera pågående forskningsprojekt - tar museet sig an vår tids mest brännande fråga.

Signalerna är tydliga - klimatet förändras och arter dör ut. Människors överdrivna konsumtion är ett av problemen, men runt om i världen finns också starka krafter för förändring. Och det finns andra relationer till jorden än enbart som resurs för mänskliga behov.

Utställningen väjer inte för de enorma problem vi står inför. Masskonsumtionen har skapat en värld som hotar livsviktiga och känsliga system.

- Men detta är inte bara en mörk och dystert historia, säger utställningsproducent Lena Stammarnäs. Det finns mycket hopp genom alla initiativ som tas runt om i världen, och förhoppningsvis ger detta besökaren inspiration. Som konsument och medborgare kan du påverka saker - alla kan vi bidra till förändring genom de val vi gör.

I utställningen Human Nature bjuds besökaren in att följa några av trådarna i vår hoptrasslade värld och vill samtidigt göra besökaren medveten om att alla kan bidra till en förändring.

- Det handlar om den största samhällsutmaningen vi står inför idag, säger Världskulturmuseernas överintendent Ann Follin. Med utgångspunkt i aktuell forskning och unika samlingar från hela världen, vill vi bidra med kunskap och perspektiv på dagens situation och kanske till och med inspirera till mer hållbara sätt att leva för framtiden.

Human Nature visas på Världskulturmuseet från 8 februari och fram till våren 2020. Utställningen flyttas sedan till Stockholm och Etnografiska museet för att även där visas under ett och ett halvt år.

Ett av de forskningsprojekt som bidragit till utställningen är Mistra Sustainable Consumption.

”Det handlar om den största samhällsutmaningen vi står inför idag.

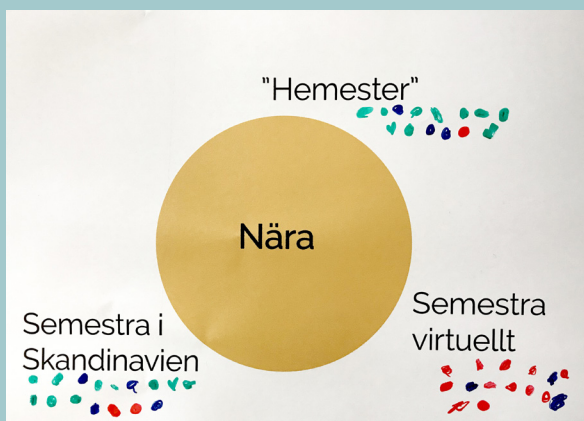
Ann Follin, överintendent
Världskulturmuseerna

Karin Bradley: "Samarbetet med Världskulturmuseerna har varit roligt för det handlar om andra sätt att kommunicera jämfört med vad många av oss forskare är vana vid. Att vara med i planering och se bygget av en utställning som engagerar människor bortom orden är spännande och nytt för mig. Genom utställningen får vi forskare också möjlighet att samla in data om besökarnas konsumtionsmönster och tankar, så samarbetet kommer att fortsätta under många år framöver och bli underlag för forskning."

Nationell verkstad för hållbara livsstilar

Mistra Sustainable Consumption samarbetade med Konsumentverkets Forum för miljösmart konsumtion kring konferensen Nationell verkstad för hållbara livsstilar som hölls i Karlstad i november 2018. Flera av våra forskare fanns på plats för inledningar, seminarier och workshops. Här gav vi också möjligheten för deltagarna att tycka till om och reagera på de mer hållbara sätt att konsumera som samlats in under året och som utgör grunden för våra första rapporter (se s.12).

Det ledde till många intressanta diskussioner kring vad som känns självklart att göra, rimligt att börja göra eller helt orealistiskt och kanske till och med dumt av olika anledningar. Läs våra rapporter och fundera på hur du själv skulle fylla i. Grönt: Det här gör jag redan. Blått: Det här skulle jag kunna tänka mig att göra. Rött: Det här känns svårt att börja göra.

Exempel på hur vi har synts utåt

SVENSKA DAGBLADET

Nyheter Näringsliv Kultur Ledare

”Sverige måste hantera konsumtionens effekt”

Ett flertal företrädare från
Mistra Sustainable
Consumption publicerade på
SvD Debatt november 2018

Det är inte rimligt att ignorera den stora mängd utsläpp av växthusgaser som svenskars konsumtion ger upphov till utanför landets gränser. Nu mer än någonsin krävs kraftfull politik för att sätta gränser för konsumtionens klimatpåverkan, skriver ett flertal debattörer.

“During the 90s, when I talked about my research, some people would always get very irritated,” she reflects. “People always got angry with me... they scolded me and so on. But nowadays nobody does that. It’s become accepted to say we do really have a lot of evidence that shows that eating less animal products will not only save the environment but also promote our health. I think we’ve come a long way.”

“Of course it’s a challenge to those who produce meat and dairy products. Of course that is a challenge,” she says. But for the sake of the planet and our health [...] it may be one to consider.

Annika Carlsson-Kanyama intervjuad i BBC capital november 2018

“Swapping T-bone for tofu - but does it add up?”

Hållbar konsumtion - hur gå från nisch till mainstream?

Den 19 september arrangerades ett seminarium om programmet på KTH. På plats var fyra av programmets forskare: Jonas Nässén (Chalmers), Liselotte Schäfer Elinder (Karolinska institutet) samt programcheferna Karin Bradley och Åsa Svenfelt (KTH) för att berätta om utmaningar för vårt forskningsprogram. Två av våra samhällspartners; Livsmedelsverket och Visita samt Jan Bertoft från Sveriges konsumenter, ledamot i programmets styrelse, medverkade i en paneldiskussion som ledde fram till många intressanta frågor från publiken.

■ **Politiker behöver prata mer om mängden av konsumtion, enligt Oksana Mont, professor i hållbar konsumtion på Lunds universitet.**

Däremot är det en myt att det räcker med information för att konsumenterna ska välja mer klimatsmart, menar hon.

Oksana Mont i
Sydsvenskan,
augusti 2018
"Forskaren: Vi måste
prata om volymer"

Anna Elofsson i
seminariet Hållbara
transporter arrang-
erat av IVL Svenska
Miljöinstitutet, sän-
des i SVT Forum
november 2018.

| Kulturdebatt

"Omställning pågår, om än inte så högljutt"

Karin Bradley och Åsa Svenfelt svarar
Therese Uddenfeldt på DN Kultur

PUBLISERAD 2018-05-15

Internationella referensgruppen

Programmet har en internationell vetenskaplig referensgrupp vars uppgift är att ge vetenskaplig feedback på programmets forskning och planer. Gruppen består av välrenommerade forskare med olika vetenskapliga perspektiv på hållbar konsumtion. Den vetenskapliga referensgruppens arbete startar våren 2019.

Gill Seyfang är docent i hållbar konsumtion på School of Environmental Sciences, University of East Anglia, Norwich, UK. Seyfang forskar kring gräsrötternas innovationer och hur nisch-praktiker inom hållbar konsumtion kan växa och bli en del av en mer tillgänglig och etablerad CO₂-neutral livsstil.

Marjolijn Haasnoot är forskare vid Delft University of Technology och Deltares Research Institute, Delft, i Nederländerna. Hon är miljöforskare med speciell inriktning mot vattenplanering, integrerade analysmodeller och beslutsfattande under stor osäkerhet. Nyckelord för hennes forskning är modellering för politiskt beslutsfattande och optimerad anpassning.

Sue Halliday är professor i marknadsföring vid Universitetet i Hertfordshire, Hatfield, UK. Hon undervisar och forskar kring relationsmarknadsföring med fokus på förtroende, gemensamma värden, varumärkesbyggnad samt innovation och entreprenörskap. Professor Halliday har publicerat sig inom områdena hållbar marknadsföring och branding och kring konsumenters roll i skapandet av hållbara marknader.

Peter Oosterveer är professor på samhällsvetenskapliga institutionen på Wageningen University, Wageningen, Nederländerna. Hans forskning och undervisning kretsar kring matproduktion och konsumtion. Han är särskilt intresserad av global offentlig och privat styrning mot hållbarhetsmärkning och certifiering. Dr Oosterveer har, bland annat arbetat med återförsäljare och certifieringsprocesser inom akvakultur och palmöljeplantager.

Programkontor

Programkontoret ansvarar för helheten av programmet och sitter på KTH i Stockholm. Gruppen består av två programchefer som också forskar inom programmet, en kommunikationsansvarig med fokus på extern kommunikation och mediekontakter samt en administrativ resurs för internkommunikation och ekonomiredovisning.

Kontaktuppgifter

Karin Bradley	Programchef	karin.bradley@abe.kth.se
Åsa Svenfelt	Programchef	asa.svenfelt@abe.kth.se
Emma Gerdin	Administratör	admin-sustainableconsumption@kth.se
Hanna Zetterberg	Kommunikatör	hz@kth.se

Följ oss på twitter: [@MISTRASustCons](https://twitter.com/MISTRASustCons)

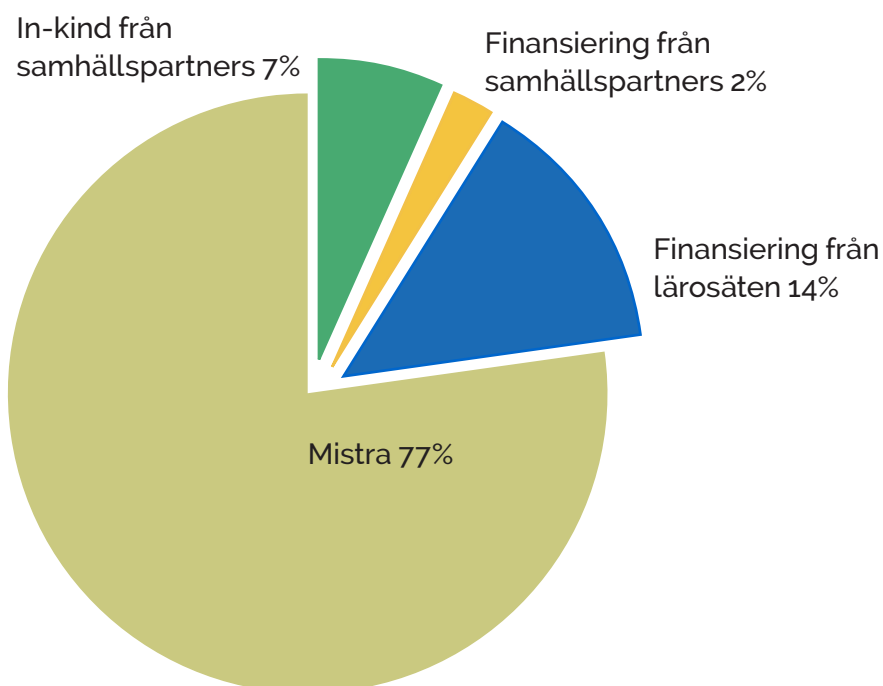
Kolla in vår hemsida: www.sustainableconsumption.se

Ekonomisk redovisning

Utfall 2018

	Utfall 2018	Total budget 2018-2021
INTÄKTER		
Medel från mistra	9 790 875	44 998 376
Finansiering från samhällspartners	277 370	1 827 140
Finansiering från lärosäten	1 755 243	*
Summa intäkter	11 823 488	46 825 516
KOSTNADER		
Lönekostnader inkl. sociala avgifter	5 279 443	32 063 987
Resekostnader	134 153	800 000
Övriga direkta kostnader*	130 977	2 010 000
Köpta tjänster	126 700	814 739
OH som Mistra står för	1 191 935	6 436 789
OH som lärosäten står för	1 367 127	*
Strategisk reserv	0	4 500 000
Summa kostnader	8 230 335	46 625 515
UTFALL (SEK)	3 593 154	200 000
IN-KIND		
Tid från samhällspartners	907h	5 849h

Finansiering utfall 2018

*Mistra täcker OH motsvarande 155 kkr per heltid och lärosätena har avtalat om att motfinansiera resterande OH

Publikationer

Publikationer

Referens	Typ	Status
Reynolds, C., Goucher, L., Quested, T., Bromley, S., Gillick, S., K. Wells, V., Evans, D., Koh, S. C. L., Carlsson-Kanyama, A., Katzeff, C., Svenfelt, Å., Jackson, P. (2019). <i>Consumption-stage food waste reduction interventions – what works and how to design better interventions</i> . Food Policy.	Vetenskaplig artikel	I tryck
Kamb, A., Svenfelt, Å., Carlsson-Kanyama, A., Parekh, V., och Bradley, K. (2019). <i>Att äta hållbart? En kartläggning av vad hållbar matkonsumtion kan innebära</i> . KTH, Stockholm.	Rapport	Publicerad
Lehner, M., Schoonover, H., Mont, O., Bradley, K., Kamb, A., och Svenfelt, Å. (2019). <i>Att inreda hållbart? En kartläggning av vad hållbar heminredning kan innebära</i> . KTH, Stockholm.	Rapport	Publicerad
Thorson, M., Larsson, J., Nässén, J., Bradley, K., Kamb, A., och Svenfelt, Å. (2019). <i>Att semestra hållbart? En kartläggning av vad hållbart semestertrande kan innebära</i> . KTH, Stockholm.	Rapport	Publicerad
Andersson, H., Boström, M., Davidsson, A., Klintman, M. (2018). <i>Lågpris-konsumtionen är en ohållbar del av vår kultur</i> . Dagens Nyheter, 2018-11-22	Debattartikel	Publicerad
Parekh, V., Svenfelt, Å., Wallerman, A., Lidell, A-K., Elofsson, A., Carlsson-Kanyama, A., Helker Lundström, A., Tollmar, C., Bertoft, J., Sandahl, J., Stål, J., Larsson, J., Bradley, K., Schäfer Elinder, L., Klintman, M., Mont, O., Persson, O., Hart, R., Höglund, R., Callmer, Å. (2018). <i>Sverige måste hantera konsumtionens effekt</i> . Svenska Dagbladet, 2018-11-22	Debattartikel	Publicerad
Callmer, Å. (2018). <i>Lösningen på ekvationen – Black Friday är onödigt</i> . Fokus, 2018-11-23	Debattartikel	Publicerad
Hedenus, F., Azar, C., Johansson-Stenman, O., Larsson, L., Nässén, J. & Sterner, T. (2018). <i>Nordea vilseleder konsumenterna</i> . Göteborgs-Posten 2018-10-18	Svar på debattartikel	Publicerad
Klintman, M. och Boström, M. (2018). <i>Mass Consumption and Political Consumerism</i> . I The Oxford Handbook of Political Consumerism, Magnus Boström, Michele Micheletti & Peter Oosterveer (red.). Oxford University Press, Oxford, UK.	Bokkapitel	Publicerad
Klimatsmart semester - en digital plattform där man kan klimatberäkna sin planerade semester och inkludera olika transport- och boendalternativ samt ta del av ett hundratal klimatsmarta semestertips. Mistra sustainable consumption är en av de medverkande organisationerna, bl. a genom rapporten Larsson J & Kamb A. (2018) Semestern och klimatet. Metodrapport. Version 1.0. Chalmers	Digital plattform	Publicerad
Bradley, K. & Svenfelt, Å. (2018). <i>Omställning pågår, om än inte så högljutt</i> . Dagens Nyheter kulturdebatt. 2018-05-15	Svar på debattartikel	Publicerad
Carlsson-Kanyama, A., Katzeff, C. och Svenfelt Å. (2018). <i>Rädda maten - Åtgärder för svinminskande beteendeförändringar hos konsument</i> . KTH, Stockholm. TRITA-SEED-RAPPORT 2017:05.	Rapport	Publicerad

Presentationer på vetenskapliga konferenser

Titel	Författare	Konferens, ort	Datum
Mapping sustainable consumption practices - Towards a taxonomy	Bradley, K., Börjesson Rivera, M., Carlsson-Kanyama, A., Svenfelt, Å, Parekh, V., Persson, O., Mont, O., Lehner, M., Klintman, M., Schoonover, H., Larsson, J., Nässén, J., Thorson, M.	The Third International Conference of the Sustainable Consumption Research and Action Initiative (SCORAI), Köpenhamn	27-30 juni, 2018
Pairing sharing practices with part time work.	Larsson J, Kamb A, Nässén J	The Third International Conference of the Sustainable Consumption Research and Action Initiative (SCORAI), Köpenhamn	27-30 juni, 2018
Approaching sufficiency: motivations and experiences among buy-nothing activists and declutterers	Callmer, Å.	The Third International Conference of the Sustainable Consumption Research and Action Initiative (SCORAI), Köpenhamn	27-30 juni, 2018
Mass-consumption as an activator of sustainable consumerist potentials	Klintman, M., Boström, M.	9th International Sustainability Transitions Conference	18 juni, 2018

Mediamedverkan

Titel	Medie	Datum
Human Nature - en utställning om vår konsumtion och planetens framtid	MyNewsdesk/Världskulturmuseet	2018-12-20
Gift-Giving This Holiday Season	Lund University Advancing Sustainable Solutions Podcast	2018-12-17
Ge bort en hållbar klapp i år	Lokaltidningen Höganäs, Landskrona och Kristianstad	2018-12-17
Hållbar shopping och återbruk samlas under samma tak	Extrakt	2018-12-13
Klimatmötet i Polen engagerar många forskare	Mistras hemsida	2018-12-12
Många deltog i årets Nationella Verskstad för hållbara livsstilar, 14-15 november	Naturvårdsverkets hemsida	2018-12-10
Forum - valets konsekvenser	SVT Forum	2018-11-25

Styrmnedel på autopilot kan ge fler tillgång till hållbar konsumtion	Camino_	2018-11-23
Sökes: En exponentiell grön skatteväxling på autopilot	Camino	2018-11-23
Lösningen på ekvationen - Black Friday är onödigt	Fokus webb	2018-11-23
Dags att sluta blunda för svenskarnas konsumtion	Omni	2018-11-22
Sverige måste sluta blunda för effekten av konsumtionen	SvD debatt	2018-11-22
White monday: "Det börjar bli bråttom, vi måste göra något"	TV4 Nyhetsmorgon	2018-11-19
Far och flyg - eller inte?	SVT Nyheter	2018-11-19
Fokus på hållbar konsumtion	Värmlands Folkblad	2018-11-14
Nationell verkstad för hållbara livsstilar i Karlstad	Konsumentverkets webb	2018-11-13
Swapping t-bone for tofu - but does it add up?	BBC	2018-11-12
Möten i näringslivet	Värmlands folkblad	2018-11-09
Nationell verkstad för hållbara livsstilar	Naturvårdsverket.se	2018-11-09
Nationell verkstad för hållbara livsstilar	Konsumentverket.se	2018-11-09
Rekord julhandeln	SVT, Rapport	2018-11-07
Hur görs det attraktivt att leva på små resurser?	KTH Magazine	2018-11-06
När hållbart blir det nya normala	KTHs hemsida	2018-10-15
Governments finally embrace the sharing economy	OZY	2018-09-30
Mat, semester och inredning i forskningsfokus	Mistras nyhetsbrev	2018-09-26
Larmet: En tredjedel av all mat slängs	Expressen	2018-08-25
Titel: Ny global rapport: Matsvinnet ökar i världen	SVT Nyheter Inrikes	2018-08-25
Vi måste prata om volymer	Nordvästra Skånes Tidningar	2018-08-23
Vi måste prata om volymer	Landskrona Posten	2018-08-23
Vi måste prata om volymer	Helsingborgs Dagblad	2018-08-23
Vi måste prata om volymer	Sydsvenskan	2018-08-16
Almedalsveckan 2018 är över	Mistras hemsida	2018-07-09
Hållbarhetsexperten: Återvinning räcker inte, vi måste minska konsumtionen	Market	2018-07-05
Klimatsmart med ett klick	DI Weekend	2018-07-05
Live från Aktuell Hållbarhet Arena 2018	Aktuell hållbarhet	2018-07-01
Lundaforskarna: så kan du ha en hållbar sommar	Cision Wire/Lunds universitet	2018-06-27
Mistra finansierar forskning om geopolitik och hållbar konsumtion	Framtidens Forskning	2018-06-26
Mistra i Almedalen	Mistras hemsida	2018-06-25
Guide: Så blir du mer klimatsmart	Dagens Nyheter	2018-06-14
Nytt nätverktyg ska få oss att semestra klimatsmart	Mistras hemsida	2018-06-13

Identity fraud, House of Fraser closures, Dogs' dinners	BBC Radio 4 You & Yours	2018-06-07
Ny sajt är här - räknar ut hur klimatmart din semester är	24 Uppsala	2018-06-07
Så klimatsmart är din semesterresa	Aftonbladet	2018-06-04
Klimatsmart semester me hjälp av ny hemsida	Klimatsmart	2018-06-01
Ny digital tjänst klimatberäknar din semester	Miljö & Utveckling	2018-05-31
Kalkylator för hållbar turism	Res och Trafikforum	2018-05-30
Sett och hört på KTH	KTHs hemsida	2018-04-17
Listan som stoppar svinnet	Råd&Rön	2018-03-12
Researcher Karin Bradley examines how city policies impact sharing and consumption	Shareable	2018-03-07
Hållbarhet är en väldigt god affär	Svenska Måltider	2018-02-23
Hållbar konsumtion börjar hemma	Mistras hemsida	2018-02-07
Så minskar vi matsvinnet	Extrakt	2018-01-18
Matdelnings-app vapen i KTH-forskarnas kamp mot matsvinn	Svenska Måltider	2018-01-18
Så kan matsvinn minskas	Recyclingnet	2018-01-18

Extern representation

Forum	Medverkande forskare/ partner	Datum
Seminarium för anställda på KTH:s Gemensamma verksamhetsstöd (universitetsförvaltning).	Vishal Parekh	2019-01-10
Workshop med Sharing Cities Sweden	Karin Bradley	2018-12-05
IKEA intern workshop	Heather Schoonover	2018-11-29
Workshop - Design för en hållbar livsstil	Maria Thorson	2018-11-23
Cemus Research Forum (CEFO)	Ola Persson	2018-11-20
Nationell verkstad för hållbara livsstilar, Karlstad	Karin Bradley, Jörgen Larsson, Erik André, Mikael Klintman	2018-11-01
Medverkan i Stakeholder Meeting: Consumer Insights into the Circular Economy (CICE) vid EC	Oksana Mont	2018-10-25

Klimatpaktens konferens, Stockholms stad	Karin Bradley & Kaj Török	2018-10-01
Seminarium Agenda 2030 - Forskningsbehov och vägar framåt, arrangör Formas och SEI	Karin Bradley	2018-08-31
Uppstart för Naturskyddsföreningens traineeprogram	Vishal Parekh	2018-08-01
Almedalen, Swedavias seminarium - Så gör vi flyget hållbart	Jörgen Larsson	2018-07-18
Almedalen, VISITAs seminarium - Kan vi göra besöksnäringen mer hållbar genom att skala upp de goda exemplen?	VISITA + Jörgen Larsson	2018-07-18
Almedalen, Åtta Mistrafinansierade program arrangerar en gemensam eftermiddag i Clematishuset. Mistra Sustainable Consumption samarrangerar ett av seminarierna "Thailandsresa och kravmärkt - om hållbar konsumtion"	Åsa Svenfelt, KTH och Kaj Török, MAX	2018-07-01
Almedalen, IKEAs seminarium - Hur blir Sverige ett hållbart välfärdssamhälle?	Åsa Svenfelt KTH och Håkan Svedman, sverigechef, IKEA-koncernen i Sverige	2018-07-01
Almedalen, Konsumentverket - Forum för miljösmart konsumtion seminarium - Mindre, mer, smartare?	Åsa svenfelt, KTH, Linda Svensson, Göteborgs Stad och Jonas Carlehed, hållbarhetschef, IKEA Retail Sverige	2018-07-01
Almedalen, seminariet Vetenskap vs politik - en miljöutfrågning.	Åsa Svenfelt, KTH och Göran Finnveden, KTH	2018-07-01
The Third International Conference of the Sustainable Consumption Research and Action Initiative (SCORAI), Köpenhamn	Flera	2018-06-01
Workshop om forskning om hållbar konsumtion, arrangerad av Stockholm Environment Institute	Karin Bradley	2018-05-18
Bomassan i Hökarängen, Stockholm	Vishal Parekh	2018-05-01
Sharing Cities Sweden	Oksana Mont	2018-04-23
Seminariet "Research and capacity building within the environmental humanities", Linköpings universitet	Karin Bradley	2018-04-01
NMC seminarium på KTH	Åsa Svenfelt	2018-03-18
Öppet seminarium "KTH Sustainability Research Day", KTH	Karin Bradley	2017-11-17

FINANSIERAT AV

 MISTRA

Stiftelsen för miljöstrategisk forskning